

Bränningen

Årgång 26

Medlemsblad för
Söderhamns Kust- och Skärgårdsförening
Nummer 1 2013

JUBILEUMSFESTEN

galapetter: Hans F.

Tidning producerad av Skärgårdarnas Riksförbund där bland annat vår eminente ordförande Lennart Andersson ofta blir omskriven... Här visas sidan 6 i tidningen i sin helhet.

Lennart Andersson från Söllerhamn är engagerad i både Green Islands och SRF:s arbetsgrupp Förnybar Energi.

Seminarium Förnybar energi

Det första seminariet om Förnybar Energi genomfördes i samband med Representantskapsmötet på Zinkensdamm den 2 december. Lennart Andersson, kunnig, engagerad gruppleddare höll i programmet där gästföreläsare Sven Ruin medverkade.

Målet som Arbetsgruppen jobbar med är att i slutet av 2013 presentera en rad förslag på olika Energi- och Vattenavloppslösningar lämpliga på öar.

Seminariet inleddes av Sven Ruin från företaget Teroc AB, som arbetar med Vindkraft och olika hybridlösningar, i många fall där ingen ström finns.

Sven visade på produktionskostnader för olika energislag, samt vilka bestämmelser som gäller för produktion av energi. Vindkraften har mött ganska stort motstånd på många platser beroende på ljudnivå, skuggstörningar och naturpåverkan. För att etablera vindkraft i skärgårdsmiljö fordras många möten med boende i första hand och sedan med markägare och en rad myndigheter. Räkna med många år innan verken kan vara på plats.

Vindkraft

En lång diskussion om småskalig kontra stor eller mellanskalig vindkraft uppstod och deltagarna fick mycket att ta sig en funderare på.

Solenergi

Solenergi diskuterades också intensivt, och många hoppas på att myndigheterna skall ta beslut om "kvittning" så snart som möjligt.

Biogas

Lennart Andersson visade sedan på en presentation av Mats Gustavsson om biogas från en mjölkgård i Jämtland. Lennart, arbetsgruppens ledare, besöker Jämtland i mars månad och kommer senare med en utförligare rapport om Biogasproduktion.

Ute i världen

Vad som händer ut i världen på den förnybara energifronten presenterades kort, varefter ett bikupearbete om vad SRF:s arbetsgrupp Förnybar Energi, skall koncentrera sitt arbete på under 2013 genomfördes. Resultatet syns i tabellen.

Kontaktperson för Arbetsgruppen Förnybar Energi är Lennart Andersson, styrelseledamot i SRF

Eva Widlund

RESULTAT AV BIKUPEARBETE	
Förslag till arbetsuppgifter inför 2013 för Arbetsgruppen Förnybar Energi	
	Antal förslag
Visa på goda exempel	2
Gasdrivna färjor	1
Införande av ny miljöteknik	1
Vitbok om energi och Va-frågor	2
Konkreta förslag VA-lösningar enskilt och på bynivå	3
Hybridlösning energi/uppvärmning	1
Exempel på minivindkraftverk, fungerande	1
Förslag på solcellspaket	2
Biogas ur biomassa från havet	2
Rapport om Stirlingmotorer som fungerar	2
Tillståndsgivning avlopp/energi	2
Effektivisering av kommunikationer	1
Summa Inkomna förslag	20

Nyttan av vår tidning

Sven Ruin besökte Vinön under några semesterdagar i somras. Där fick han syn på tidningen Vi skärgårdsbor och kom att läsa om Energigruppen, varvid han kontaktade Lennart Andersson. Denna kontakt resulterade sen i Svens medverkan vid detta seminarium.

SÖDERHAMNS KUST -OCH SKÄRGÅRDSFÖRENING

LÄS GÄRNA IGENOM SID.2-4 INFÖR ÅRSMÖTET !

Verksamhetsberättelse för år 2012

Styrelse:		Situation vid Årsmötet 2013
Ordförande	Lennart Andersson	Avgående
Vice Ordförande	Astrid Forslund	Avgående
Kassör	Barbro Olsson	1 år kvar
Sekreterare	Hans Fryklund	Avgående
Övriga ledamöter:	Johnny Andersson	Avgående
	Sven-Gunnar Johansson	Avgående
	Denny Månsson	1 år kvar
	Bengt Hedman	1 år kvar
	Björn Eriksson	1 år kvar
Ersättare:	Stig Berglund	Avgående
	Håkan Elffors-Johansson	Avgående
	Tord Sundberg	Avgående
	Björn Hedman	Avgående
Revisorer:		
Ordinarie	Claes Unger	Avgående
	Erik Nilsson	Avgående
Ersättare	Lennart Olsson	Avgående
	Eva Nerlund	Avgående
Valberedning	.....	
	.....	
	.....	
Bränningkommitté:	Hans Fryklund, Lennart Andersson, Sture Claesson	
Skärgårdarnas Riksförbund:	Barbro Olsson, Lennart Andersson	
Medlemsantal: 275	Årsavgift: 150 kr för enskilda, 200 kr för familj	

Verksamheten

Ekonomi

Styrelsen finner att föreningens ekonomi är tillfredsställande. Under år 2012 har föreningen påbörjat arbetet med att få spisen godkänd i fiskarebostaden, så att vi kan elda i den.

Representation

Föreningen har under året representerats i Skärgårdarnas Riksförbund genom Barbro Olsson och Lennart Andersson. Vi är dessutom medlemmar i Hembygdsförbundet .

Möten och träffar

Årsmötet hölls den 22 mars i SMS-lokalen. 45 medlemmar var närvarande. Styrelsen har hållit 8 protokollförda möten under året. Ett 30-tal personer deltog. I April under Framtidsveckan ordnade vi ett seminarium på Kulturhuset om Vatten och Avlopp i Skärgården, med speciellt fokus på inre Norrfjärd. med ca 30-deltagare. Den 8 nov firades föreningens 30-års jubileum med en fest på Kvarnen. Ett 60-tal medlemmar hade hörsammat inbjudan. En bok överlämnades till Barbro Olsson, Sture Claesson och Stig Berglund som verkat i föreningens ledning under alla 30 åren.

Bränningen

Bränningen som är föreningens informationsblad har utkommit med 3 nr under året. Det sista nr var ett jubileumsnr med återblickar från 80, 90, och 2000 talet. Redaktör var Sture Claesson. Hans Fryklund har ansvarat för bladet.

Verksamheten i övrigt

Från att under alla år som föreningen drivit Fiskarmuseet har öppethållande varit begränsat till torsdagar under sommaren, samt vid några speciella dagar. Under 2012 prövades något helt nytt. Vi höll öppet i 3 dagar och kallade det för **Östertdagarna**. Vi kompletterade med stadsvandringar på Öster som blev en succé Vi räknade till ca 300 deltagare under dessa dagar. Under våren genomförde vi en studiecirkel om Östers historia, vars avsikt var att utbilda ett antal guider. Under första året fungerade Lars Lodmark, Lennart Andersson och Denny Månsson som guider för Östervandringarna.

Den 9 sept. hade vi öppet för Kulturarvsdagen som detta år hade temat ..... Ca 20 personer deltog.

Vi genomförde också ett arrangemang på **Storjungfrun, Fyrens dag** en 15 juli med ett 70-tal besökare trots regnigt väder.

Forts. nästa sida

Slutord

Styrelsen vill tacka alla våra medlemmar för det förtroende som visats oss under 2012. Nu ställer en del av oss i styrelsen samt funktionärer våra platser till årsmötets förfogande.

Söderhamn 6 mars 2013.

Lennart Andersson
Hans Fryklund
Sven-Gunnar Johansson

Astrid Forslund
Björn Eriksson
Bengt Hedman

Barbro Olsson
Johnny Andersson
Denny Månsson

RESULTATRÄKNING 2012

2012-01-01--2012-12-31

RÖRELSENS INTÄKTER

Nettoomsättning	37 641,25
Övriga rörelseintäkter	52 198,00
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER	89 839,25

RÖRELSENS KOSTNADER

Råvaror och förnödenheter	-450,00
Övriga externa kostnader	-87 642,00
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER	-88 092,00
RÖRELSERESULTAT	1 747,25
FINANSIELLA KOSTNADER OCH INTÄKTER	1075,29
ÅRETS RESULTAT	1 747,25

BALANSRÄKNING 2012

	<u>2011-12-31</u>	<u>Perioden</u>	<u>2012-12-31</u>
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Kassa och bank	108 111,46	49602,54	157714,00
Summa omsättningstillgångar	108 111,46	49602,54	157714,00
SUMMA TILLGÅNGAR	108 111,46	49602,54	157714,00
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserat resultat	-97 801,52	-10 309,94	-108 111,46
Årets resultat	-10 309,94	7487,40	-2822,54
Summa eget kapital	-108 111,46	-2822,54	-110934,00
Skulder			
Kortfristiga skulder	0,00	-46 780,00	-46 780,00
Summa skulder	-108 111,46	-49602,54	-157714,00
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	-108 111,46	-49602,54	-157714,00

VERKSAMHETSPLAN 2013

Föreningens uppgift är att värna om och vårda kustens miljö och dess kulturarv och föra detta vidare till kommande generationer. Ge utrymme för den bofasta och yrkesbedrivande befolkningens behov. Ge möjlighet till ett rikare friluftsliv och fritidsverksamhet för alla. Bevara skärgårdens kulturvärden. Värna om känsliga naturområden. Sprida information och kunskap om skärgårdens natur och kultur. Samarbeta med kommunala organ och kultur-organisationer samt stimulera till initiativ som gagnar kusten och dess utveckling. Föreningen skall vara ansluten till Riksförbundet för Hembygdsvård, Gästrik-Hälsinge-Hembygdsförbund och Skärgårdarnas Riksförbund

2013	Tid- Aktivitet
Jan-mars Bränningen 1 Årsmöte	Manusstopp 1 mars 2013 20 mars 1900 SMS-lokalen
April-Juni Guidekurs Öster Framtidsveckan Bränningen 2	Vecka 16-18 Apr-maj Onsdag 17 April 1900-2100 Manusstopp 1 juni
Juli-Sept Storjungfrun Fyrdagen Österdagarna Någon aktivitet + Konstutställning+ Guidad tur på Öster -Varje dag Kulturarvsdagen 2013. Tema: Människors mötesplatser	Söndag 14 / 7 1300-1700 16-18 juli 16-18 juli 1300-1800 8 Sept 1100-1500
Okt-Dec Bränningen 3 Höstmöte Adventsfirande	Manusstopp 30 okt Torsdag 8 Nov kl 1900 Lördag 1 dec 1400-1700

Övrigt

Öppethållande på Fiskaremuseet i övrigt redovisas via anslagstavla och telefonsvarare med nr 073-8413145. Boka tid för grupper minst 6 deltagare. 200:- pr grupp. På telefonsvarare finns hänvisning till jourhavande guide.

BUDGETFÖRSLAG 2013

Intäkter:

Medlemsavgifter	41 200	
Anslag och gåvor	71800	
Räntor	2 000	
Möten	2 000	
Diverse, Österdagarna	7 000	
S:a intäkter	124 000	124 000

Kostnader:

Gäddan	<i>Försäkringar</i>	2 000	
	<i>El, Va, renhållning</i>	21 000	
	<i>Snöröjning/ gräsklippning</i>	2 000	
	<i>Löpande underhåll</i>	3 000	
	Summa driftskostnader	28000	28 000

Övriga kostnader

Arkivering/ Administration	7 000	
Medlemsmöten	5 000	
Medlemsbladet Bränningen/ Hemsidor	19 000	
Utställningar	1 500	
Skärgårdsträffar	1 500	
Reparation av spis, takstegar	52 000	
Annonsering/ Broschyrer	8 000	
Medlemsaktiviteter	2 000	
Summa övriga kostnader	96 000	96 000
S:a kostnader		124 000

Söderhamn 2013-03-06

Lennart Andersson
Ordf.

Hans Fryklund
Sekreterare

Barbro Olsson
Kassör

Många läser och studerar Bränningen

Bland andra Ove Sjödin i Söderhamn. Ove upptäckte att jag skrev i Bränningen nr2 2012 att denna bild, av Söderhamnsån med alla båtar, var tagen från Smäckbron.

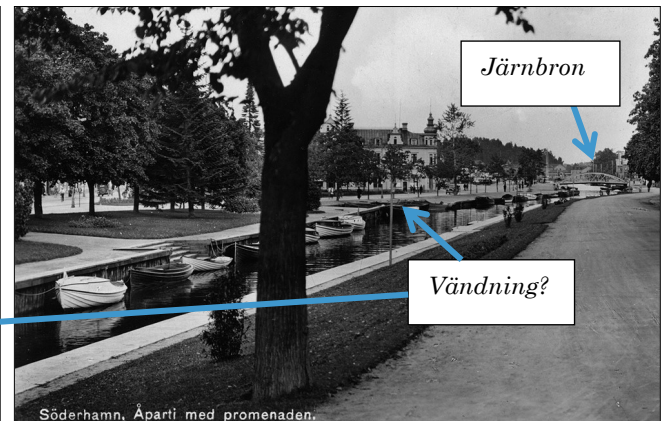
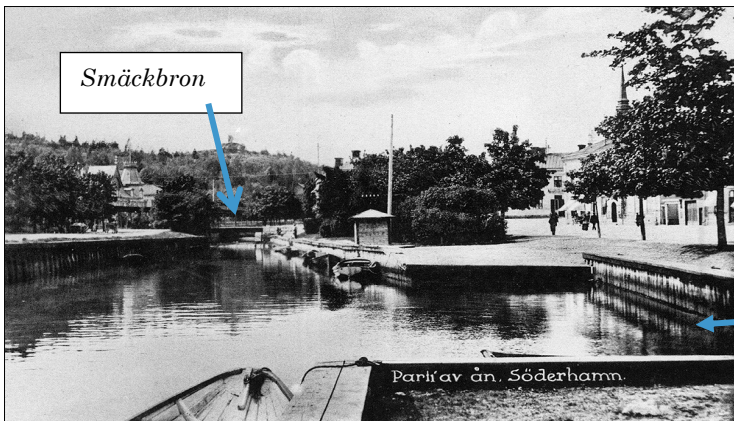
- Det kan inte stämma, sade Ove, när jag träffade honom på stan.

- Det fanns väl ingen 'vändning' nedanför Smäckbron, den man kan se till höger i denna bild! Bilden måste ha varit tagen från Järnbron och inte från Smäckbron, fortsatte han.

Ove har både rätt och fel!

Rätt är att bilden är tagen från Järnbron, som de flesta nog ser.

Fel är att det inte fanns en vändning strax nedanför Smäckbron också. Den låg på norra sidan av ån som dessa två gamla vykort visar.

På ett flygfoto från 1932 i boken "Söderhamns stadsbebyggelse" syns båda vändningarna samtidigt. Kanske någon vet när denna övre vändning fylldes igen och om den verkligen kallades för vändning?

(Den vita båten längst fram på högra bilden var min morfars. Morfar hette Lars Widegren och båten, som han ägde några år runt 1930, hette "Wide 1").

DiBiS-Bilden

I "Jubilems-Bränningen" i höstas skrev jag under bilden på "Granö-Ida" med fåret, att den troliga var tagen av mästereffotografen Per Forsell. För sent kollade jag det och fann att bilden är tagen av en annan mästereffotograf, nämligen Martin Holm!

Bilden på Granö-Ida ingick i en kollektion om fyra bilder, som Martin Holm vann tidningen FOTO:s Mästertävlan med 1945.

"Martin Holm är 26 år och sköter sin faders hönseri i kyrkbyn Kinstaby, ett litet stationssamhälle vid Söderhamn. Så nog kan man säga att segerpriset gått till en verklig amatör!"

Detta kunde man läsa i tidningen FOTO 1945.

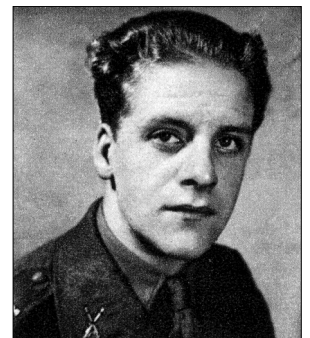
Bilden på Granö-Ida med fåret kallade Martin Holm "Vännerna". Juryns omdöme om Martins bilder var: "Förste pristagaren förenar i sina bilder en medvetet konstnärlig gestaltning med mänskligt och berättande innehåll, vilket framför allt kommer till synes i de båda bilderna "Vännerna" och "Vid fars sjukbädd".

Bilden på Granö-Ida finns också på www.dibis.se med nummer: XMH 8, (MH betyder Martin Holm).

DU KAN HJÄLPA TILL !

Tänk på att det är värdefullt och lätt att hjälpa till med att identifiera vad som finns på de snart 100 000 bilderna i databasen! Gå in på www.dibis.se och titta på bilderna och skriv in vad du eventuellt vet, i rutan under där det står "Vad vet du om denna bild?".

Martin Holm från Kinstaby var född 1919 och började fotografera 1941. Han flyttade till Stockholm och började jobba som reklamfotograf på Åhlén & Holm 1947.

LÖSNING PÅ JUBILEUMSKRYSSET

STARKT	BRA VID ISFISKE	KAN SILL LAGGAS I	KLAGAN	F	PENTA	SYNS PÅ BABORD	R	STÄM	PRODUKT	GRUND-	LIG	B											
STAD MED REMD	SÖR MAN SIONOD	MATSÄCK	STICKER I VATTEN	F	S	A	N	S	K	E	M	HÄND-TAG RYSSJA	Ö	R	A								
50% i	RUFF	VISA FÄNDER NA	SYSSÄT MED OLAGA TRÖKE	KORT BESÖK FÄRTISKT MED DE	T	I	T	T	KAN MAN SITTA PÅ	E	L	L	LAGG-KÄRL GOD RÖKT	K	I	M							
JÄTTE I ISEN	TERRI-UM	VE SNURRAR VÄL	TIDET	GAMMAL KARTELL DRIVER JET	A	R	L	A	SOM "FREDRIK" OM	H	E	S	UNGHÖG	G	R	I	P						
ERSÄTTE KAMPAR	ÖVERSIKT	KARIN OCH INGER	REP	ARMOD KLYKOR	S	L	U	M	MÄSKAR I HAVET MED TÅ	M	A	T	A	R	A	N	GÖRS VID BRISGAN SÄGPLATS	DÄR SES VÄL SÅL					
SKÅL, TYP GÖR VÄRRE VÄRRE	FELTRITT TRE PÅ EN FAMN	KAN ÖKA FARTEN	F	Å	L	N	A	R	LÄTT DIMMA	L	N	I	T	T	I	T	A	L					
ETTER	U	A	N	K	R	A	R	R	FÖR 15 ÅR SEDAN TEK	N	I	T	T	I	T	A	L	KAN LÄX GÅ ACCEPTERAD	GRÄ-VA-MOTE				
H	A	R	E	N	I	C	E	G	EGENTLIGEN MKT KORT	E	G	G	A	L	L	A	SPYR VÄL UPPRETAD	MÄCKE QVATT	S	Å	L	L	
R	Ö	N	N	S	K	Ä	R	A	LURAR I VASSEN	G	Ä	D	D	A	N								

Summa summarum:

EN rätt lösning blev det. (i stället för fem)
 3 TRISSLOTTER blir det till vinnaren som är:
Sten Nolin, Uppsala.
GRATTIS!

(Vår kassör blev kanske också glad...)

Lösningarna på JUBILEUMSKRYSSET blev en rysare för red!

Skulle det bli någon rätt lösning?

Det kom in 10 lösningar. Så långt var allt gott och väl, men vad hände sedan?

Det var länge sedan Sigvard Larsson, Norrala eller Albin Stark, Hudiksvall visade laggkärlstillverkning, närmare bestämt 30 år sedan. (se bild på framsidan av Jubileums-Bränningen.) Då fick vi lära oss vad kimmar var för något i laggkärlssammanhang.

Nämnligen: **LAGG = KIM = det som bildar väggar i ett laggkärl.**

Två av 10 lösare hade skrivit KIM, men den ena hade tyvärr ett annat fel.

K:et i KIM kom sedan från **1000 = k**. **M** är 1000 med Romerska siffror, det stämmer, men MIM har inte med laggkärl att göra, vad jag vet.

Se förklaringar från nätet nedan!

Ord.se
 stav i laggkärl, tunnstav, kim[me]

Wikipedia:

1000 (*tusen* eller *ettusen*) är det naturligt talet som följer 999 och som följs av 1001.

I tiopotensform skrivs det 10³.

Enhetsprefixet för *tusen* är kilo och förkortas **k**.

Romerska siffror är ett talsystem bestående av vanligtvis sju grundsiffror I (1), V (5), X (10), L (50), C (100), D (500) och M (1000). Ytterligare tecken brukades i ett ...

Söderhamns Kust & Skärgårdsförening

Ordförande

Lennart Andersson

lennart.andersson@soderhamn.com

0270-285539, 0270-33030, 070-8168411

Kassör

Barbro Olsson

barbro.olsson@soderhamn.com

0270-14915, 0270-60573

073-0235755

Sekreterare

Hans Fryklund

hans.fryklund@soderhamn.com

0270-281108, 070-5424855

Övriga styrelsemedlemmar

Astrid Forslund, Björn Eriksson, Bengt Hedman, Johnny Andersson, S-G Johansson, Denny Månsson
Suppl: Stig Berglund, Tord Sundberg, Björn Hedman, Håkan Elffors Johansson

Redaktion Bränningen

Lennart Andersson (ansv. utg.), Sture Claesson, Hans Fryklund

Hemsidor: www.skargardsforeningen.se www.svartsundsranan.se
 www.museileden-soderhamn.se

E-post: info@skargardsforeningen.se

Vi finns nu också på Facebook, sök på **Kust & Skärgård Söderhamn**

Sidan är ny så innehållet är lite tunt just nu men vi jobbar på saken.

Kust&Skärgårdsföreningens målsättning är att värna om kustens miljö och dess kulturarv. Detta gör vi bland annat genom att träffas i vår klubblokal Gäddan.

Se vår hemsida <http://www.skargardsforeningen.se> under **Aktuellt**. Där finns våra träffar inlagda. Vi jobbar ibland praktiskt, ibland diskuterar vi händelser och historier, skriver och katalogiserar, samt inte minst viktigt, tar en kopp kaffe och macka. Vi välkomnar alla som är intresserad av Skärgården och dess miljö.

Bg 5705-0700

Medlemsavgiften är 150:- för enskild, 200:- för familj

Välkommen att bli medlem!

KALLELSE TILL

ÅRSMÖTE

med

Söderhamns Kust & Skärgårdsförening
Onsdag den 20 mars kl 19.00 i SMS-lokalen

Kaffe/te och smörgås
Rapporter från olika evenemang under året
Kort presentation om **VINDKRAFTENS MILJÖPÅVERKAN**
Lotteri

Dagordning 20 mars 2013:

1. Val av Ordförande och Sekreterare för mötet
2. Fråga om mötet är stadgeenligt utlyst.
3. Val av två justeringsmän.
4. Verksamhetsberättelsen
5. Revisionsberättelsen
6. Fråga om ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.
7. Val av Ordförande för kommande verksamhetsår.
8. Val av 4 styrelseledamöter för en tid av 2 år
9. Val av 4 styrelsesuppleanter för en tid av 1 år
10. Val av 2 revisorer för ett år, samt två personliga ersättare för dessa.
11. Val av 3 ledamöter i valberedningen på 1 år.
12. Förslag till Verksamhetsplan och budget för verksamhetsåret 2012.
13. Fastställande av Årsavgift
14. Behandling av motioner som inlämnats till styrelsen.
15. Anmälda frågor
16. Avslutning

VÄLKOMNA !

*Nalle Puh: "Man måste be-
undra den som kan stava till
tisdag även om det inte blir*